

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **13 Aralık 2025**

Sayı: **15569**

37700

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı **Sayın Murat KURUM** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. Sezgin M. TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır Bismil İlçesinden geçen Dicle Nehri uzun süredir devam eden yoğun köpüklenme, kirlilik, atık birikimi ve ekosistem tahribatı nedeniyle ciddi çevresel tehdit altındadır. Yerel basında çıkan haberlere göre, nehirdaki kirlilik artık gözle görülür boyutlara ulaşmış, hem halk sağlığını hem de canlı yaşamını tehdit eder hale gelmiştir.

Bismil halkı, defalarca ilgili kurumlara müracaat edilmesine rağmen herhangi bir somut adım atılmadığını, kirliliğin kaynağının tespit edilmediğini, gerekli temizlik ve denetim çalışmalarının yapılmadığını belirtmektedir.

Dicle Nehri'nin ekolojik, ekonomik ve tarihsel açıdan büyük önemi göz önüne alındığında, bu kirliliğin nedenlerinin, sorumlularının ve çözüm sürecine ilişkin adımların kamuoyuyla şeffaf biçimde paylaşılması elzemdir.

Bu bağlamda;

1.Dicle Nehri'nin Bismil İlçesi sınırlarındaki bölümünde uzun süredir devam eden köpüklenme ve kirliliğin kaynağına ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış bilimsel bir inceleme var mıdır? Var ise, sonuçları nelerdir?

2. 2023 - 2025 yılları arasında Dicle Nehrinde tespit edilen kirliliğe karşı kaç kez çevre denetimi yapılmıştır? Bu denetimler sırasında mevzuata aykırı uygulama tespit edilen işletme, kurum veya kuruluş sayısı kaçtır? Bu kişi veya işletmelere uygulanan idari para cezalarının tutarları nedir?

3.Dicle Nehrine evsel atık su, tarımsal atık, sanayi atığı veya kanalizasyon bağlantısı yapan herhangi bir kurum veya özel işletme tespit edilmiş midir? Tespit edilmiş ise, bu kuruluşlara uygulanan yaptırımlar nelerdir?

4.Bismil İlçesi özelinde Dicle Nehrinin temizlenmesi, rehabilite edilmesi ve kirliliğin kaynaklarının kalıcı olarak ortadan kaldırılması için Bakanlığınız tarafından hazırlanan bir acil eylem planı bulunmakta mıdır?

5.Dicle Nehrinin Bismil'den geçen kısmında son 5 yılda su numune analizleri yapılmış mıdır? Yapılmışsa, kimyasal, biyolojik ve mikrobiyolojik açıdan tespit edilen kirlilik düzeyleri nelerdir?

6.Dicle Nehri'nin korunması için Bakanlığınızın ulusal veya uluslararası desteklerle yürüttüğü bir proje, izleme programı veya ekolojik restorasyon çalışması bulunmakta mıdır?

7.Nehrin sürekli olarak kirlenmesi göz önüne alındığında, Bismil İlçesi özelinde havza bazlı koruma planı hazırlanması yönünde bir çalışmanız var mıdır?

8.Dicle Nehrindeki kirlilik nedeniyle bölgedeki balıkçılık faaliyetlerinde azalma, ekosistem kaybı veya canlı türlerinin yok olması gibi tespit edilmiş bilimsel bulgular mevcut mudur?

9.Nehrin köpüklenmesine neden olduğu düşünülen yüzey aktif maddeler, deterjan atıkları veya endüstriyel kimyasallara ilişkin Bakanlığınızın tespit etmiş olduğu herhangi bir veri var mıdır?